

465.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O UGOVORNIM ODNOSIMA U ŽELJEZNIČKOM SAOBRAĆAJU

("Službeni list Crne Gore", br. 041/10 od 23.07.2010)

Prolašavam Zakon o ugovornim odnosima u željezničkom saobraćaju, koji je donijela Skupština Crne Gore 24. saziva, na osmoj sjednici prvog redovnog zasijedanja u 2010. godini, dana 9. jula 2010. godine.

Broj: 01-1966/2

Podgorica, 19. jula 2010. godine

Predsjednik Crne Gore,

Filip Vujanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 24. saziva, na osmoj šednici prvog redovnog zasijedanja u 2010. godini, dana 19. jula 2010. godine, donijela je

ZAKON

O UGOVORNIM ODNOSIMA U ŽELJEZNIČKOM SAOBRAĆAJU

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se ugovorni i drugi obligacioni odnosi koji nastaju u prevozu putnika, stvari i prtljaga i vozila u unutrašnjem i međunarodnom željezničkom saobraćaju.

Član 2

Odnosi uređeni ovim zakonom mogu se ugovorom, odnosno opštim aktom prevoznika drukčije urediti, ukoliko to ovim zakonom nije zabranjeno.

Član 3

Tarifa je opšti akt prevoznika koji sadrži opšte i posebne uslove prevoza, kao i podatke potrebne za izračunavanje prevoznine i naknade za sporedne usluge.

Tarifa se obavezno objavljuje najkasnije 15 dana prije početka njene primjene.

Tarifa se smatra objavljenom kada je prevoznik stavi na uvid korisnicima prevoza.

Prevoznik je dužan da tarifu stavi na uvid u svakoj željezničkoj stanici otvorenoj za prevoz putnika i stvari.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, prevoznik može sa pojedinim korisnicima svojih usluga ugovoriti i niže cijene prevoza ili druge olakšice.

Povećanje prevoznine, naknade za sporedne usluge i druge izmjene i dopune tarifa kojima se utvrđuju nepovoljniji uslovi prevoza u željezničkom saobraćaju ne mogu se primjenjivati prije isteka perioda za koji se donosi tarifa.

Član 4

Tarifom ili ugovorom između prevoznika i putnika, odnosno pošiljaoca, prevoznik se ne može potpuno ili djelimično osloboditi od odgovornosti predviđene ovim zakonom, teret dokazivanja prebaciti sa prevoznika na drugo lice ili predvidjeti pogodnija ograničenja odgovornosti od ograničenja predviđenih ovim zakonom.

Član 5

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) prevoznik je privredno društvo registrovano za obavljanje prevoza u željezničkom saobraćaju koje, po osnovu ugovora, prevozi putnike i/ili stvari;

- 2) izvršni prevoznik je prevoznik koji nije zaključio ugovor o prevozu putnika ili stvari i kome je prevoznik povjerio izvršenje ugovorenog prevoza putnika ili stvari, potpuno ili djelimično;
- 3) korisnik prevoza je lice koje, na osnovu ugovora s prevoznikom, stiče određena prava i preuzima određene obaveze;
- 4) imalac prava je lice koje, na osnovu ugovora, ima zahtjev prema prevozniku;
- 5) međunarodni željeznički prevoz je prevoz putnika i stvari željeznicom iz inostranstva u Crnu Goru, odnosno iz Crne Gore u inostranstvo i prevoz putnika i/ili stvari dijelom preko teritorije Crne Gore;
- 6) naručilac prevoza je lice koje je u svoje ime, a za račun drugog lica, zaključilo sa prevoznikom ugovor o prevozu putnika i stvari;
- 7) otpravna stanica je mjesto u kome započne ugovoreni prevoz;
- 8) uputna stanica je mjesto završetka ugovorenog prevoza;
- 9) pošiljalac je lice koje, na osnovu ugovora, predaje stvar na prevoz;
- 10) pošiljka je jedna ili više stvari koje se predaju na prevoz sa jednom prevoznom ispravom (tovarni, odnosno ekspresni list, prtljažnica);
- 11) prevozna isprava je vozna karta, tovarni list i druga isprava koja predstavlja dokaz o zaključenju ugovora o prevozu;
- 12) prevoznina je naknada koja se plaća prevozniku za izvršenje ugovorene usluge;
- 13) primalac je lice ovlašćeno da u uputnoj stanici (mjestu opredjeljenja) iskupi tovarni list i preuzme stvar predatu na prevoz;
- 14) prtljag su stvari koje putnik ima pravo da ponese sa sobom na osnovu ugovora o prevozu prtljaga ili opštih uslova o prevozu putnika;
- 15) putnik je lice koje, na osnovu ugovora, ima pravo na prevoz;
- 16) red vožnje je akt upravljača infrastrukture kojim se utvrđuje plan saobraćaja vozova;
- 17) ručni prtljag su stvari koje se mogu unijeti u putnička kola i smjestiti na određeno mjesto i koje putnik sam čuva;
- 18) upravljač infrastrukture je privredno društvo registrovano za obavljanje djelatnosti upravljanja željezničkom infrastrukturom ;
- 19) intermodalna transportna jedinica je kontejner, izmjenjivi transportni sud, teretna prikolica, poluprikolica, drumsko vozilo i željeznička kola namijenjena intermodalnom prevozu;
- 20) lice sa invaliditetom ili lice sa smanjenom pokretljivošću je lice čija je pokretljivost pri upotrebi prevoza smanjena zbog neke fizičke nesposobnosti (senzorske ili lokomotorne, stalne ili privremene), intelektualne nesposobnosti ili oštećenja ili bilo kojeg drugog uzroka nesposobnosti ili zbog starosti, a čija situacija zahtijeva odgovarajuću pažnju i prilagođavanje usluge prevoza njegovim posebnim potrebama.

II. PREVOZ PUTNIKA

1. Ugovor o prevozu putnika

Član 6

Ugovorom o prevozu putnika prevoznik se obavezuje da putnika preveze do određenog mjesta, a putnik, odnosno naručilac prevoza da prevozniku plati prevozninu.

Bliže uslove kojima se uređuje organizacija prevoza putnika i pošiljki propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 7

Prevoznik je dužan da putnika preveze do uputne stanice ugovorenom vrstom i razredom voza, koji su navedeni u objavljenom redu vožnje i pod uslovima u pogledu udobnosti i higijene, koji se prema vrsti voza i dužini putovanja smatraju potrebnim.

Prevoznik je dužan da putniku obezbijedi označeno mjesto u određenom vozu, ako je to posebno ugovoreno.

Prevoznik je dužan da putnika, pod ugovorenim uslovima, preveze posebnim vozom koji nije predviđen redom vožnje, ako je to sa naručiocem prevoza posebno ugovoreno.

Vozna karta je dokaz o postojanju i sadržini ugovora o prevozu putnika, ali se postojanje ugovora o prevozu može dokazivati i na drugi način.

Vozna karta može se prenositi ako ne glasi na ime i ako putovanje nije otpočelo.

Oblik i sadržina prevoznih isprava određuju se tarifom.

Bliže uslove i način pružanja usluga u vozno-ugostiteljskim objektima propisuje Ministarstvo.

Član 8

Upravljač infrastrukture i prevoznik su dužni da izvod iz reda vožnje istaknu na vidnom mjestu u svakoj stanici otvorenoj za prevoz putnika.

Član 9

Putnik je dužan da prije započetog putovanja pribavi voznu kartu, a ako u mjestu u kome počinje putovanje nema putničke blagajne da voznu kartu nabavi u vozu.

Putnik koji ne pribavi voznu kartu u mjestu koje ima putničku blagajnu i koji ne može da pokaže važeću voznu kartu u vozu, na zahtjev željezničkog kontrolnog organa, dužan je da plati, pored vozne karte, i dodatak na voznu kartu utvrđen tarifom.

Član 10

Prevoznik ili naručilac prevoza, odnosno lice koje vrši prodaju karata, obavezno je da pruža informacije licima sa invaliditetom ili licima sa smanjenom pokretljivošću o pristupu željezničkom prevozu, uslovima za pristup i korišćenje željezničkih voznih sredstava, kao i o drugim sadržajima u vozu.

Prevoznik i upravljač infrastrukture dužni su da licima iz stava 1 ovog člana, bez naknade, obezbijede potrebnu pomoć radi pristupa i korišćenja željezničkih voznih sredstava.

Ukoliko je prevoznik ili upravljač infrastrukture odgovoran za cijeli ili djelimični gubitak ili štetu na opremi za kretanje ili ostaloj posebnoj opremi koju koriste lica sa invaliditetom ili lica sa smanjenom pokretljivošću, dužan je da nastalu štetu u potpunosti naknadi.

Član 11

Ugovor o prevozu se može zaključiti s licem koje je oboljelo ili za koje postoji sumnja da je oboljelo od zarazne bolesti, samo ako su ispunjeni uslovi predviđeni posebnim propisima.

Ako se za vrijeme prevoza kod putnika pojave znaci zarazne bolesti, prevoznik je dužan da postupi u skladu sa posebnim propisima i da tog putnika preveze do prvog mjesta u kome postoji mogućnost da mu se pruži potrebna zdravstvena pomoć.

Član 12

Prevoznik nije dužan da primi na prevoz lice za koje se može opravdano pretpostaviti da će onemogućiti prevoznika u izvršenju njegovih obaveza prema drugim putnicima (lica pod dejstvom alkohola i drugih psiho-aktivnih supstanci, lica koja se ponašaju neprimjereno ili koja ne poštuju propise, kao i lica koja bi zbog bolesti ili iz drugih razloga mogla da uznemire ostale putnike u vozu).

Prevoznik može, bez obaveze vraćanja cijene vozne karte, isključiti iz prevoza putnika koji svojim ponašanjem uznemirava druge putnike ili koji se ne pridržava propisa o javnom redu u vozovima za vrijeme putovanja.

Član 13

Prevoznik ili lice koje za račun prevoznika vrši prodaju voznih karata dužni su da, na zahtjev putnika, u vezi putovanja za koja prevoznik zaključuje ugovor o prevozu, pruže informacije o:

- 1) opštim uslovima prevoza koji su predviđeni ugovorom o prevozu;
- 2) najkraćem prevoznom putu shodno važećem redu vožnje;
- 3) najnižoj cijeni prevoza shodno tarifskom rangju voza;
- 4) dostupnosti objekata i prevoznih sredstava prevoznika za lica sa invaliditetom, kao i za lica sa smanjenom pokretljivošću;
- 5) uslovima i načinu prevoza bicikala;
- 6) raspoloživosti sjedišta u: odjeljcima za pušače i nepušače, sjedišta u prvoj i drugoj klasi;
- 7) raspoloživosti mjesta u kolima sa ležajima i kolima sa posteljama ;
- 8) aktivnostima koje mogu prouzrokovati smetnje ili kašnjenje u pružanju usluga;
- 9) uslugama koje se mogu koristiti tokom putovanja;
- 10) narednim stanicama i stanicama presijedanja;
- 11) kašnjenju vozova;

- 13) mjerama bezbjednosti;
- 14) procedurama za reklamacije u vezi izgubljenog prtljaga;
- 15) procedurama za podnošenje žalbi.

Prilikom davanja traženih - raspoloživih informacija lice iz stava 1 ovog člana dužno je da obezbijedi informacije primjerene potrebama lica sa oštećenjima vida ili sluha.

Član 14

Prevoznik i upravljač infrastrukture dužni su da preduzmu mjere primjerene rizicima prevoza radi zaštite lične bezbjednosti putnika.

Lica iz stava 1 ovog člana dužna su da razmjenjuju informacije o najefektivnijim mjerama za sprječavanje radnji koje mogu ugroziti potreban nivo bezbjednosti putnika.

Član 15

Prevoznik, odnosno lice koje za račun prevoznika obavlja prodaju karata za prevoz dužni su da prodaju karata vrše preko najmanje jednog od sljedećih prodajnih mjesta:

- šaltera za prodaju karata ili automata;
- telefona, interneta ili drugog opšte dostupnog informacionog sredstva;
- neposredno u vozu.

Prevoznik može ograničiti prodaju voznih karata u vozu, samo radi sprječavanja ili onemogućavanja prevare, u slučajevima obavezne rezervacije za voz ili iz opravdanih komercijalnih razloga.

Lica iz stava 1 ovog člana dužna su da na željezničkoj stanici na kojoj ne postoje šalteri za prodaju voznih karata ili automati istaknu jasne i precizne informacije o:

- mogućnosti kupovine voznih karata telefonom, putem interneta ili u vozu, kao i o postupku kupovine;
- najbližoj željezničkoj stanici ili mjestu na kojem se nalaze šalteri za prodaju voznih karata i/ili automati.

Član 16

Putnik ima pravo da odustane od ugovora o prevozu prije nego što počne njegovo izvršenje.

Ako putnik odustane od ugovora o prevozu, prevoznik zadržava 10% od iznosa prevoznine.

Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne mogu se mijenjati ugovorom o prevozu na štetu putnika.

Član 17

Ako prevoz ne otpočne u vrijeme koje je određeno redom vožnje ili ugovorom o prevozu, putnik, odnosno naručilac prevoza može odustati od ugovora i zahtijevati da mu se vrati prevoznina u punom iznosu.

Član 18

Putnik ima pravo da, pod ugovorenim uslovima, prekida putovanje na usputnim stanicama za vrijeme važenja vozne karte.

Putnik koji zbog prekida putovanja nije iskoristio voznu kartu ima pravo na povraćaj srazmjernog dijela prevoznine.

U slučaju iz stava 2 ovog člana prevoznik zadržava 10% od dijela prevoznine koju je dužan da vrati.

Član 19

Kašnjenje je razlika između vremena stvarnog ili očekivanog dolaska putnika, odnosno prtljaga ili vozila u uputnu stanicu i vremena predviđenog objavljenim redom vožnje.

Putnik koji zbog kašnjenja voza izgubi vezu za nastavak putovanja ili je zbog nedolaska voza ili smetnje u saobraćaju spriječen da produži putovanje (prekid putovanja) ima pravo da:

- zahtijeva da ga prevoznik preveze do uputne stanice prvim sljedećim vozom ili, ako prvi sljedeći voz ne saobraća prema istoj uputnoj stanici, na drugi način, bez naplate veće prevoznine;
- zahtijeva da ga prevoznik bez naknade vrati sa prtljagom u polaznu stanicu, prvim sljedećim vozom koji saobraća prema polaznoj stanici i da mu vrati prevozninu u punom iznosu;
- odustane od daljeg putovanja i da od prevoznika zahtijeva povraćaj prevoznine za neiskorišćeni dio puta u punom iznosu.

2. Odgovornost prevoznika

Član 20

Prevoznik odgovara za štetu koja nastane zbog smrti, povrede, oštećenja zdravlja ili duševnih bolova prouzrokovanih udesom ili nezgodom u toku prevoza, odnosno dok se putnik nalazio u vozu ili dok je ulazio u voz ili izlazio iz voza, kao i za štetu nastalu zbog kašnjenja ili prekida putovanja.

Prevoznik odgovara za štetu koju putniku prouzrokuje lice koje je po nalogu prevoznika radilo na izvršenju prevoza.

Član 21

Prevoznik se potpuno ili djelimično oslobađa odgovornosti iz člana 20 stav 1 ovog zakona, ako je:

- udes ili nezgoda prouzrokovana okolnostima koje prevoznik, i pored nastojanja, imajući u vidu specifičnosti slučaja, nije mogao da izbjegne niti da otkloni njihove posljedice;
- udes ili nezgoda nastala krivicom putnika ili ponašanjem koje nije u skladu sa uobičajenim ponašanjem putnika;
- udes ili nezgoda nastala krivicom upravljača infrastrukture ili trećeg lica, a prevoznik, i pored nastojanja, imajući u vidu specifičnosti slučaja, nije mogao udes, odnosno nezgodu izbjeći ili otkloniti posljedice.

Određba stava 1 ovog člana shodno se primjenjuje i kod štete nastale zbog kašnjenja ili prekida putovanja.

Član 22

Za štetu koja nastane zbog smrti, povrede, oštećenja zdravlja ili duševnih bolova, prevoznik odgovara po opštim propisima o odgovornosti za štetu, a najviše do iznosa određenog međunarodnim propisom koji uređuje željeznički prevoz putnika.

U slučaju smrti ili povrede putnika, prevoznik je dužan da odmah, a najkasnije 15 dana od dana utvrđivanja identiteta lica koje ima pravo na naknadu štete, u smislu zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi, izvrši avansno plaćanje, kako bi se zadovoljile neodložne ekonomske potrebe proporcionalno pretrpljenoj šteti.

U slučaju smrti putnika, iznos avansnog plaćanja iz stava 2 ovog člana ne može biti manji od 21.000 eura po licu.

Ukoliko se na pouzdan način utvrdi da je do smrti putnika došlo njegovom krivicom - namjerom ili grubom nepažnjom, prevoznik nije dužan da izvrši isplatu avansa iz stava 3 ovog člana.

Avansno plaćanje iz st. 2 i 3 ovog člana ne predstavlja priznanje odgovornosti prevoznika.

U slučaju odgovornosti prevoznika za smrt putnika iz stava 1 ovog člana, iznos isplaćen na ime avansa iz stava 3 ovog člana uračunava se u iznos naknade za prouzrokovanu štetu kod utvrđenja, odnosno dosuđenja naknade štete.

Zahtjev za naknadu štete nastale zbog smrti, povrede, oštećenja zdravlja ili duševnih bolova podnosi se prevozniku u roku od šest mjeseci od dana nastanka štete.

Član 23

U slučaju da se u postupku utvrdi da je do smrti ili povrede putnika došlo njegovom krivicom - namjerom ili grubom nepažnjom, prevoznik ima pravo regresnog potraživanja za iznos isplaćenog avansa prema licu iz člana 22 stav 2 ovog zakona, kao i u slučaju da se na pouzdan način utvrdi da lice koje je primilo avans nije lice koje ima pravo na ovu naknadu u smislu ovog zakona i zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Član 24

Ukoliko je do smrti ili povrede putnika došlo krivicom - činjenjem, odnosno nečinjenjem trećih lica, prevoznik je dužan da pruži pomoć putniku u dokazivanju nastale štete.

Član 25

U slučaju kada se očekuje da će kašnjenje voza u dolasku u uputnu stanicu, shodno ugovoru o prevozu, biti veće od 60 minuta, prevoznik je dužan da, po izboru putnika, obezbijedi:

- povraćaj prevoznine za putovanje, odnosno dio putovanja koje nije obavljeno, odnosno za dio ili djelove koji su već obavljeni, ukoliko putovanje više ne služi ostvarenju cilja putovanja putnika, zajedno sa povratnom vožnjom do prve tačke polaska sa koje je obezbijeđen odgovarajući polazak na putovanje u najkraćem roku;
- nastavak ili preusmjeravanje putovanja, pod uslovima koji nijesu nepovoljniji od prethodno ugovoreni uslova do uputne stanice prvom prilikom;

- nastavak ili preusmjerenje putovanja pod uslovima koji nijesu nepovoljniji od prethodno ugovorenih uslova do uputne stanice nekog kasnijeg datuma koji odgovara putniku.

Putnik nema pravo na naknadu ako je o kašnjenju obaviješten prije kupovine karte ili ako je kašnjenje zbog nastavka drugom vožnjom ili preusmjerenja prevoza kraće od 60 minuta.

Član 26

Putnik može, uz zadržavanje prava na prevoz, tražiti naknadu zbog kašnjenja od prevoznika, ako je do kašnjenja došlo između mjesta polaska i odredišta koja su navedena na voznoj karti, a za koje nije izvršena naknada troškova karte iz člana 25 ovog zakona.

Minimalne naknade iz stava 1 ovog člana zbog kašnjenja su:

- 25% cijene karte za kašnjenje od 60 do 120 minuta;
- 50% cijene karte za kašnjenje od 120 i više minuta.

Putnici koji imaju propusnicu ili sezonsku kartu i koji su izloženi ponavljanju kašnjenja ili otkazivanja tokom perioda njenog važenja imaju pravo na odgovarajuću naknadu koja se, u skladu sa stavom 2 ovog člana, utvrđuje uslovima prevoznika.

Uslovima iz stava 3 ovog člana naročito se utvrđuju kriterijumi za utvrđivanje kašnjenja i obračun naknade.

Član 27

Zahtjev za naknadu cijene vozne karte zbog kašnjenja voza, odnosno prekida putovanja podnosi se prevozniku u roku od 15 dana od dana kad je putovanje završeno, odnosno kad je trebalo da bude završeno.

Ako se zahtjev ne podnese u roku iz stava 1 ovog člana, putnik gubi pravo na naknadu.

Član 28

Za štetu koju je više prevoznika prouzrokovalo zajedno, svi učesnici odgovaraju solidarno.

Za štetu koju su prouzrokovali prevoznik, odnosno više prevoznika i upravljač infrastrukture zajedno, svi učesnici odgovaraju solidarno.

Solidarno odgovaraju za prouzrokovanu štetu prevoznici koji su učestvovali u prevozu, ako se ne mogu utvrditi njihovi udjeli u prouzrokovanoj šteti.

Solidarno odgovaraju za prouzrokovanu štetu prevoznik, odnosno prevoznici, odnosno upravljač infrastrukture, ako se ne mogu utvrditi njihovi udjeli u prouzrokovanoj šteti.

Kada je nesumnjivo da su štetu prouzrokovali dva ili više prevoznika, a ne može se utvrditi ko je od njih štetu prouzrokovao, svi učesnici odgovaraju solidarno.

Kada je nesumnjivo da su štetu prouzrokovali prevoznik, odnosno prevoznici i upravljač infrastrukture, a ne može se utvrditi ko je od njih štetu prouzrokovao, svi učesnici odgovaraju solidarno.

III. PREVOZ PRTLJAGA I VOZILA

1. Ugovor o prevozu prtljaga i vozila

Član 29

Prevoznik je dužan da, na zahtjev putnika, primi na prevoz prtljag i da ga, uz naknadu, preveze vozom kojim putnik putuje ili, uz saglasnost putnika, drugim vozom, pod uslovom da se predaja prtljaga izvrši najkasnije 15 minuta prije polaska odnosnog voza.

Kao prtljag mogu se primiti na prevoz predmeti, žive životinje i stvari, na način i pod uslovima predviđenim tarifom.

Prevoz živih životinja vrši se na način i pod uslovima propisanim tarifom.

Prevoz prtljaga određenim vozovima i određenim vrstama vozova, odnosno prevoz do i od određenih stanica može se isključiti, odnosno ograničiti tarifom.

Prevoznik je dužan da za primljeni prtljag izda putniku pisanu potvrdu (prtljažnica), kojom se utvrđuju ugovorne obaveze u vezi sa prevozom prtljaga.

Prtljažnica služi kao dokaz o predaji prtljaga, kao i o uslovima njegovog prevoza.

Ako putnik odustane od putovanja, prevoznik zadržava 10% od iznosa prevoznine za prtljag.

Član 30

Ukoliko prevoz, koji je predmet jednog ugovora o prevozu, obavlja više uzastopnih prevoznika, svaki naredni prevoznik, preuzimanjem prtljaga sa prtljažnicom ili vozila sa potvrdom o prevozu, postaje strana u ugovoru o prevozu u odnosu na otpremu prtljaga ili prevoza vozila u skladu sa uslovima određenim prtljažnicom ili potvrdom o prevozu i preuzima obaveze koje iz toga proizilaze.

Kada prevoznik, potpuno ili djelimično, povjeri prevoz izvršnom prevozniku, prevoznik ostaje odgovoran za ukupan prevoz.

Prevoznik i izvršni prevoznik solidarno odgovaraju do mjere u kojoj su odgovorni.

Član 31

Prtljag se izdaje uz povraćaj prtljažnice i uz plaćanje troškova koji terete pošiljku.

Imalac prava može, bez pružanja drugih dokaza, smatrati da je komad prtljaga izgubljen ako mu nije izdat ili stavljen na raspolaganje u roku od 14 dana od dana podnošenja zahtjeva za izdavanje.

Ako se komad prtljaga iz stava 2 ovog člana pronađe u roku od godinu dana od dana podnošenja zahtjeva za izdavanje, prevoznik je dužan da o nalaženju prtljaga obavijesti imaoca prava, ako je njegova adresa poznata ili se može pronaći.

Imalac prava može, u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja iz stava 3 ovog člana, zahtijevati da mu se komad prtljaga izda.

U slučaju iz stava 4 ovog člana imalac prava dužan je da plati troškove prevoza komada prtljaga od mjesta otpravljanja do mjesta isporuke i da vrati primljenu naknadu štete po odbitku troškova koji su eventualno bili obuhvaćeni tom naknadom.

Imalac prava iz stava 5 ovog člana zadržava pravo na naknadu štete zbog kašnjenja u isporuci iz člana 34 ovog zakona.

Ako imalac prava ne zahtijeva izdavanje pronađenog komada prtljaga u roku iz stava 4 ovog člana ili ako je komad prtljaga pronađen nakon isteka jedne godine od dana podnošenja zahtjeva za izdavanje, prevoznik pronađenim komadom prtljaga može raspolagati u skladu sa propisima koji važe u mjestu u kojem se prtljag nalazi.

Član 32

Prevoznik odgovara za štetu nastalu zbog potpunog ili djelimičnog gubitka ili oštećenja prtljaga od momenta prijema na prevoz do momenta izdavanja, kao i zbog kašnjenja u isporuci.

Prevoznik je oslobođen odgovornosti iz stava 1 ovog člana ako je gubitak, oštećenje ili kašnjenje u isporuci prouzrokovano krivicom putnika, nedostacima prtljaga ili okolnostima koje prevoznik nije mogao da izbjegne, odnosno otkloni njihove posljedice.

Prevoznik se oslobađa odgovornosti iz stava 1 ovog člana, ako je gubitak ili oštećenje prtljaga nastalo zbog:

- nepakovanja ili nedovoljnog pakovanja;
- prirode prtljaga;
- predaje na prevoz predmeta isključenih od prevoza.

Član 33

Štetu nastalu zbog potpunog ili djelimičnog gubitka ili oštećenja prtljaga prevoznik je dužan da nadoknadi, i to:

- ako je visina štete utvrđena, naknadu štete u toj visini, ali najviše do 88 eura za svaki kilogram bruto mase koji nedostaje, odnosno koji je oštećen ili po komadu prtljaga do 1320 eura;
- ako visina štete nije utvrđena, paušalnu naknadu od 22 eura za svaki kilogram bruto mase koji nedostaje, odnosno koji je oštećen ili po komadu prtljaga do 330 eura.

Osim naknade štete iz stava 1 ovog člana, prevoznik je dužan da vrati prevozninu carinske dažbine i druge iznose plaćene u vezi s prevozom izgubljenog prtljaga.

Član 34

Za štetu nastalu zbog kašnjenja u isporuci prtljaga prevoznik je dužan da za svaka otpočeta 24 časa, računajući od dana podnošenja zahtjeva za izdavanje, ali najviše za 14 dana, plati, i to:

- ako je visina štete utvrđena, uključujući i oštećenje, naknadu štete u toj visini, ali najviše do 0,88 eura za svaki kilogram bruto mase prtljaga izdatog sa kašnjenjem, ili po komadu prtljaga izdatom sa kašnjenjem - do 15 eura;
- ako visina štete nije utvrđena, paušalnu naknadu od 0,15 eura za svaki kilogram bruto mase prtljaga izdatog sa kašnjenjem, ili po komadu prtljaga izdatog sa kašnjenjem - do 3 eura.

U slučaju djelimičnog gubitka prtljaga, naknada štete predviđena u stavu 1 ovog člana plaća se za dio koji nije izgubljen.

Zahtjev za naknadu štete iz st. 1 i 2 ovog člana podnosi se prevozniku u roku od 30 dana od dana saznanja za štetu.

2. Ručni prtljag

Član 35

Putnik ima pravo da u odjeljak određen za prevoz putnika unese ručni prtljag koji se može smjestiti na mjesto predviđeno za prtljag.

Putnik je dužan da sam čuva ručni prtljag.

Za prevoz ručnog prtljaga ne naplaćuje se posebna naknada i ne izdaje se prtljažnica.

Putnik je dužan da prevozniku naknadi štetu nastalu zbog svojstva ili stanja ručnog prtljaga, osim ako su svojstva ili stanja prtljaga bila poznata prevozniku.

Član 36

Prevoznik odgovara za štetu nastalu zbog potpunog ili djelimičnog gubitka ili oštećenja ručnog prtljaga ako putnik dokaže da je šteta nastala krivicom prevoznika.

Prevoznik odgovara za štetu iz stava 1 ovog člana ako je gubitak ili oštećenje ručnog prtljaga nastalo zbog okolnosti koje su prouzrokovale smrt, povredu, oštećenje zdravlja ili duševne bolove kod putnika.

Naknada štete, po putniku, zbog potpunog ili djelimičnog gubitka ili oštećenja ručnog prtljaga ne može biti veća od 1.540 eura.

Zahtjev za naknadu štete iz stava 3 ovog člana podnosi se prevozniku u roku od 30 dana od dana saznanja za štetu.

Prevoznik se oslobađa odgovornosti iz st. 1 i 2 ovog člana u slučajevima iz člana 21 ovog zakona.

3. Prevoz vozila

Član 37

Prevoznik može, na zahtjev putnika, prema posebnim uslovima predviđenim tarifom, primiti na prevoz vozila sa prikolicom i bez prikolice.

Prevoznik utvrđuje uslove za prevoz vozila, naročito u pogledu preuzimanja na prevoz, otpravljanja, utovara i prevoza, oblika i sadržine prevozne isprave, uslova za istovar i izdavanje, kao i obaveze vozača prema svom vozilu i njegovom utovaru i istovaru.

Član 38

Prevoznik odgovara za štetu nastalu zbog gubitka ili potpunog ili djelimičnog oštećenja vozila, kao i za štetu nastalu zbog kašnjenja prilikom utovara ili isporuke vozila primljenog na prevoz.

Ako imalac prava dokaže da je šteta prouzrokovana, prevoznik je dužan da je naknadi, i to:

- za gubitak ili potpuno ili djelimično oštećenje vozila - iznos do 8.800 eura;
- kašnjenje prilikom utovara - iznos koji ne može premašiti prevozninu za vozilo.

Ukoliko se utvrdi da je šteta zbog gubitka, potpunog ili djelimičnog oštećenja nastala krivicom prevoznika, prevoznik odgovara u punom iznosu pretrpljene štete.

Prevoznik nije odgovoran za štetu nastalu na predmetima i stvarima smještenim u vozilu datom na prevoz.

Zahtjev za naknadu štete iz stava 1 ovog člana imalac prava može podnijeti prevozniku u roku od sedam dana od dana saznanja za štetu.

Ukoliko se zahtjev za naknadu štete ne podnese u roku iz stava 5 ovog člana, imalac prava gubi pravo na naknadu štete.

IV. PREVOZ STVARI

1. Ugovor o prevozu stvari

Član 39

Ugovorom o prevozu stvari prevoznik se obavezuje da će stvari predate na prevoz prevesti do uputne stanice i isporučiti ih primaocu, a pošiljalac se obavezuje da za izvršeni prevoz stvari prevozniku isplati ugovorenu prevozninu.

Ugovor o prevozu stvari je zaključen kad prevoznik primi na prevoz stvar sa tovarnim listom.

Prijem stvari potvrđuje se stavljanjem datuma i žiga otpravne stanice na tovarni list.

Potvrda prijema stvari na tovarnom listu predstavlja dokaz da je ugovor o prevozu zaključen.

Član 40

Tovarni list potpisuju pošiljalac i prevoznik.

Potpis se može zamijeniti žigom ili otiskom računara.

Za svaku pošiljku treba sastaviti jedan tovarni list. Ukoliko između pošiljaoca i prevoznika nije drukčije dogovoreno, jedan tovarni list može se odnositi samo na tovar u jednim kolima.

Na primjerku (duplikatu) tovarnog lista koji se predaje pošiljaocu, prevoznik je dužan da naznači dan prijema stvari na prevoz, a za lako kvarljivu stvar i živu životinju i čas njihovog prijema na prevoz.

Duplikat tovarnog lista nema važnost tovarnog lista koji prati pošiljku.

Član 41

Prevoznik je dužan da, pod uslovima utvrđenim ovim zakonom, primi stvar na direktan prevoz od otpravne do uputne stanice, bez obzira na broj prevoznika koji učestvuju u prevozu.

Član 42

Prevoznik ne smije primiti na prevoz stvar čiji je prevoz zabranjen zakonom ili drugim propisom.

Stvar za koju je propisano da se može prevoziti samo pod određenim uslovima može se primiti na prevoz ako su ti uslovi ispunjeni.

Član 43

Pošiljalac je odgovoran za štetu prouzrokovanu licima, voznim sredstvima i drugim stvarima dejstvom svojstva stvari koja je predata na prevoz, ako prevozniku ta svojstva nijesu bila niti su morala biti poznata.

2. Tovarni list

Član 44

Pošiljalac je dužan da za svaku pošiljku preda prevozniku tovarni list na obrascu prevoznika.

Za pošiljku koja se prevozi pod posebnim uslovima u vozu za prevoz putnika predaje se poseban tovarni list (ekspresni list).

Član 45

Tovarni list mora da sadrži sljedeće podatke:

- 1) mjesto i datum izdavanja (žig otpravne stanice);
- 2) ime i adresu, odnosno naziv i sjedište pošiljaoca;
- 3) naziv i sjedište prevoznika koji je zaključio ugovor o prevozu;
- 4) ime i adresu, odnosno naziv i sjedište lica kojem je stvar neposredno predata, ukoliko to nije prevoznik iz tačke 3 ovog stava;
- 5) mjesto i datum preuzimanja stvari;
- 6) naziv uputne stanice, prema imeniku željezničkih stanica i mjesto izdavanja;
- 7) ime i adresu primaoca;
- 8) naznačenje vrste stvari i pakovanja, kod opasnih stvari propisano naznačenje prema propisu kojim se uređuje međunarodni željeznički prevoz opasnih stvari ;
- 9) količinu (broj) komada i posebne oznake i brojeve potrebne za identifikaciju denčanih pošiljki;
- 10) broj kola kod prevoza kolskih pošiljki;
- 11) broj željezničkog vozila koje se prevozi na sopstvenim točkovima, ako se predaje na prevoz kao stvar;
- 12) u slučaju intermodalnih transportnih jedinica, vrstu, broj ili ostala obilježja potrebna za identifikaciju;
- 13) bruto masu stvari ili podatke o količini stvari izražene na neki drugi način;

- 14) spisak isprava koje su priložene uz tovarni list ili su stavljene na raspolaganje prevozniku u određenom službenom mjestu ili mjestu koje je ugovorom dogovoreno, u skladu sa carinskim i drugim propisima;
- 15) troškove u vezi sa prevozom (prevoznina, naknade za sporedne usluge, carinske dažbine i ostali troškovi koji nastanu od zaključenja ugovora do izdavanja).

Član 46

Tovarni list, u skladu sa uslovima prevoza utvrđenim ugovorom o prevozu, mora da sadrži i sljedeće podatke:

- 1) kod prevoza u kojem učestvuje više uzastopnih prevoznika, ime, odnosno naziv prevoznika koji je dužan isporučiti robu ukoliko je taj prevoznik uz njegov pristanak upisan u tovarni list;
- 2) troškove koje preuzima pošiljalac;
- 3) iznos koji se treba naplatiti pouzećem kod izdavanja robe;
- 4) podatke o vrijednosti robe i iznose za obezbjeđenje urednog izdavanja;
- 5) ugovoreni rok isporuke;
- 6) ugovoreni prevozni put;
- 7) spisak isprava koje se, pored isprava iz člana 45 stav 1 tačka 14 ovog zakona, predaju prevozniku;
- 8) podatke pošiljaoca o broju i opisu plombi koje je stavio na kola.

Ugovorne strane u ugovoru o prevozu mogu u tovarni list unijeti i druge podatke koje smatraju potrebnim.

Član 47

Izuzetno od člana 44 stav 2 ovog zakona, za stvar za čiji je utovar, zbog njenih dimenzija, potrebno više kola ili za koju je drukčije ugovoreno, može se izdati jedan poseban tovarni list.

Član 48

Pošiljalac je odgovoran za tačnost, ispravnost i potpunost svih podataka i izjava koje unese u tovarni list, kao i za tačnost podataka i izjava koje na njegov zahtjev unese prevoznik.

3. Prenosivi tovarni list

Član 49

Pošiljalac i prevoznik mogu sporazumno odrediti da prevoznik izda tovarni list po naredbi ili na donosioca (prenosivi tovarni list).

Na primjerku tovarnog lista koji se predaje pošiljaocu mora biti izričito naznačeno da je prenosivi tovarni list, a na primjerku koji prati pošiljku - da je izdat prenosivi tovarni list.

Prenosivi tovarni list potpisuju prevoznik i pošiljalac ili lica koja oni ovlaste.

Ako je izvršen prepis prenosivog tovarnog lista, na svakom primjerku prepisa to mora biti vidljivo označeno i ti prepisi moraju sadržati upozorenje da se na osnovu njih ne može raspolagati sa pošiljkom.

Uslovi ugovora o prevozu i tarifa obavezuju imaoca prenosivog tovarnog lista koji nije pošiljalac samo ako su sadržani u prenosivom tovarnom listu ili se na njih u tovarnom listu izričito poziva.

Član 50

Prenosivi tovarni list po naredbi prenosi se indosamentom, a prenosivi tovarni list na donosioca predajom.

Ako u prenosivom tovarnom listu po naredbi nije naznačen primalac stvari, takav tovarni list prenosi se naredbom pošiljaoca.

4. Prevozni troškovi

Član 51

Prevozni i drugi troškovi nastali u toku prevoza plaćaju se po tarifi koja se primjenjuje na dan zaključenja ugovora o prevozu.

Ukoliko između pošiljaoca i prevoznika nije drukčije dogovoreno, svi troškovi (prevoznina, naknade za sporedne usluge, carinske dažbine i drugi troškovi koji nastanu od zaključenja ugovora do isporuke) padaju na teret pošiljaoca.

Ako na osnovu ugovora između pošiljaoca i prevoznika troškove plaća primalac, a primalac ne podigne tovarni list i ne izmijeni ugovor o prevozu, za plaćanje troškova odgovoran je pošiljalac.

Ugovorom može biti predviđeno pravo pošiljaoca da izdavanje pošiljke primaocu uslovi isplatom određenog novčanog iznosa (pouzeće).

5. Provjeravanje i utvrđivanje mase i sadržine pošiljke

Član 52

Za utvrđivanje mase i broja komada pošiljke korisnik prevoza plaća ugovorenu naknadu.

Prevoznik ima pravo da u svakom trenutku, uz saglasnost imaoca prava, provjeri da li su ispunjeni opšti uslovi prevoza i da li pošiljka odgovara navodima koje je pošiljalac upisao u tovarni list.

Prevoznik može otvoriti i provjeriti sadržaj pošiljke uz pristanak imaoca prava, izuzev:

- kada postoji osnovana sumnja da se u pošiljci nalaze predmeti čiji prevoz je zabranjen;
- kada je pošiljka oštećena, tako da je ugrožen njen sadržaj;
- u drugim slučajevima utvrđenim zakonom.

Prevoznik je dužan da, na zahtjev pošiljaoca, izvrši provjeru mase i sadržaja pošiljke ukoliko raspolaže odgovarajućim sredstvima za provjeru i ako priroda stvari i saobraćajne prilike to dopuštaju.

Za netačno imenovanje stvari koje utiče na visinu prevoznine, kao i za razliku u masi preko 2%, prevoznik ima pravo da, pored naplaćene prevoznine, naplati i dvostruki iznos razlike u prevoznini.

Član 53

Pošiljalac odgovara za sve posljedice nepravilnog utovara stvari koje je izvršio i dužan je da naknadi štetu koju prevoznik usljed toga pretrpi.

Dokazivanje da je utovar izvršen nepravilno pada na teret prevoznika.

Primalac odgovara za sve posljedice nepravilnog istovara stvari.

Ako je pošiljku utovario pošiljalac, navodi u tovarnom listu koji se odnose na masu i broj komada pošiljke služe kao dokaz prema prevozniku, samo kada je prevoznik utvrdio masu i broj komada pošiljke i to potvrdio u tovarnom listu. Navodi u tovarnom listu mogu se dokazivati i na drugi način.

Ako se utvrdi da stvarni manjak u masi ili broju komada pošiljke ne odgovara navodima iz tovarnog lista, ti navodi ne mogu da služe kao dokaz protiv prevoznika, naročito ako su kola predata primaocu sa ispravnim originalnim plombama.

Pošiljalac odgovara prevozniku za svaki gubitak ili štetu i troškove koji nastanu zbog nedostataka ili grešaka u pakovanju stvari, osim ako su nedostaci bili očigledni ili poznati prevozniku u momentu preuzimanja stvari, a prevoznik nije dao primjedbu u vezi sa tim.

Član 54

Ako se usljed neispravno, netačno ili nepotpuno upisanih podataka ili izjava u tovarnom listu prevozi pošiljka sa stvarima koje su isključene od prevoza ili sa stvarima koje se prevoze pod posebnim uslovima, a ti uslovi nijesu ispunjeni ili se krše propisi o bezbjednosti saobraćaja, odnosno ako se kola preopterete (preteg), prevoznik može cijelu pošiljku, odnosno preteg istovariti na prvoj stanici na kojoj je to moguće, na trošak i rizik pošiljaoca i da ga o istovaru obavijesti.

U slučaju iz stava 1 ovog člana prevoznik ima pravo da zahtijeva trostruki iznos prevoznine za izvršeni prevoz, kao i naknadu štete koja je usljed toga nastala.

6. Obavljanje carinskih i drugih radnji

Član 55

Prevoznik može u toku prevoza da, za račun korisnika prevoza, omogući nesmetano obavljanje carinske i druge propisane radnje.

Član 56

Pošiljalac je dužan da uz tovarni list priloži isprave potrebne za izvršenje radnji koje se, na osnovu carinskih i drugih propisa, moraju obaviti prije izdavanja pošiljke primaocu.

Prevoznik nije dužan da ispituje da li su podnesene isprave tačne i dovoljne.

Pošiljalac odgovara prevozniku za štetu nastalu usljed nedostatka, netačnosti, odnosno neispravnosti isprava, osim u slučaju krivice prevoznika.

Prevoznik odgovara za štetu nastalu gubitkom ili nepravilnom upotrebom isprava priloženih uz tovarni list, osim ako dokaže da nije kriv za štetu.

Naknada štete iz stava 4 ovog člana ne može biti veća od iznosa koji bi prevoznik bio dužan da naknadi da je stvar predata na prevoz izgubljena.

7. Izmjena ugovora o prevozu

Član 57

Pošiljalac ima pravo da raspolaže robom i da, uz obavezu naknade troškova, naknadno mijenja ugovor o prevozu, tako što može zahtijevati od prevoznika:

- 1) da mu se stvar vrati u otpravnoj stanici;
- 2) da se prevoz stvari uz put zaustavi;
- 3) da se izdavanje stvari odloži;
- 4) da se stvar izda nekom drugom primaocu;
- 5) da se stvar izda u nekoj drugoj uputnoj stanici;
- 6) da se stvar vrati u otpravnu stanicu;
- 7) da se novčani iznosi, za koje je u tovarnom listu naznačeno da će ih platiti primalac, naplate od njega umjesto od primaoca;
- 8) da se stvar naknadno optereti pouzećem ili da se iznos pouzeća poveća ili smanji ili da se od pouzeća odustane.

Odredba stava 1 ovog člana ne primjenjuje se na denčane pošiljke.

Pravo pošiljaoca da mijenja ugovor o prevozu prestaje u trenutku kada primalac preuzme tovarni list ili stvar.

Zahtjev za izmjenu ugovora o prevozu, kao i potvrda o prijemu zahtjeva, moraju biti podneseni u pisanoj formi.

Član 58

Primalac ima pravo da izmijeni ugovor o prevozu od trenutka preuzimanja tovarnog lista ako pošiljalac u tovarnom listu naznači da primalac ima pravo da raspolaže pošiljkom ili ako mu pošiljalac preda duplikat tovarnog lista.

Član 59

Pravo primaoca da mijenja ugovor o prevozu prestaje u trenutku preuzimanja stvari. Ako je primalac zahtijevao da se roba izda drugom licu, to lice nije ovlašćeno da mijenja ugovor o prevozu.

Član 60

Prevoznik može odbiti zahtjev za izmjenu ugovora o prevozu, ako:

- izmjena ugovora više nije moguća u trenutku prispjeka zahtjeva u stanicu koja treba da ga izvrši;
- bi usljed izmjene ugovora došlo do poremećaja u saobraćaju;
- je izmjena ugovora u suprotnosti sa carinskim ili drugim propisima;
- u slučaju izmjene uputne stanice, vrijednost stvari ne bi pokrila troškove prevoza do nove uputne stanice, osim ako se iznos tih troškova odmah plati ili preuzme jemstvo.

Član 61

Ako prevoznik ne postupi po zahtjevu za izmjenu ugovora, osim ukoliko postoje razlozi iz člana 60 ovog zakona, odgovoran je za štetu koja zbog toga nastane.

Naknada štete u slučaju iz stava 1 ovog člana ne može biti veća od iznosa koji bi prevoznik bio dužan da naknadi da je stvar predata na prevoz izgubljena.

8. Izvršenje prevoza

Član 62

Pošiljalac je dužan da upakuje stvar tako da se za vrijeme prevoza sačuva od potpunog ili djelimičnog gubitka ili oštećenja, kao i da spriječi nanošenje štete licima, voznim sredstvima ili drugim stvarima.

Pošiljalac odgovara za štetu prouzrokovanu prevozniku ili drugim licima ako stvar nije na odgovarajući način upakovana ili obilježena.

Član 63

Pošiljalac je dužan da utovari stvar u ugovorenom roku (rok utovara).

Ako pošiljalac prekorači rok utovara, prevoznik ima pravo na posebnu naknadu.

Ako je rok utovara prekoračen za više od 24 časa, prevoznik može, na trošak i rizik pošiljaoca, istovariti stvar i dati je na privremeni smještaj ili je predati na čuvanje špediteru ili javnom skladištu.

Član 64

Prevoznik je dužan da preveze stvar u ugovorenom roku (rok isporuke).

Rok isporuke počinje da teče od preuzimanja stvari i produžava se za vrijeme zadržavanja koje je prouzrokovano bez krivice prevoznika.

Pošiljalac i prevoznik se dogovaraju o roku isporuke.

Ako rok isporuke nije dogovoren, ne može biti duži od:

- 1) za kolske pošiljke
 - otpravni rok 12 časova
 - prevozni rok, za svakih otpočetih 400 km 24 časa
- 2) za denčane pošiljke
 - otpravni rok 24 časa
 - prevozni rok, za svakih započetih 200 km 24 časa.

Rastojanje se računa prema ugovorenom prevoznom putu ili, ako se prevoz ne može obaviti ugovorenim prevoznim putem, prema najkraćem prevoznom putu.

Rok isporuke ne teče nedjeljom i u praznične dane u skladu sa zakonom, kao ni za vrijeme zadržavanja pošiljke usljed:

- 1) provjeravanja mase i sadržine pošiljke, ako je tim provjeravanjem utvrđena netačnost navoda u tovarnom listu;
- 2) obavljanja radnji carinskih ili drugih nadležnih organa;
- 3) izmjene ugovora o prevozu izvršene na zahtjev pošiljaoca;
- 4) radnji u vezi s pošiljkom (hranjenje i pojenje živih životinja, dodavanje leda i sl.);
- 5) drugih uzroka koji sprječavaju početak ili nastavljanje prevoza ako za to nije kriv prevoznik.

Prevoznik se može pozivati na produženje roka isporuke zbog uzroka iz stava 6 ovog člana samo ako je uzrok i trajanje zadržavanja pošiljke upisao u tovarni list.

Rok isporuke se smatra održanim ako je prije njegovog isteka primalac obaviješten o prispijeću pošiljke i ako je stvar pripremljena za izdavanje, a za pošiljku o čijem se prispijeću ne izvještava, ako je prije isteka roka isporuke stvar pripremljena za izdavanje.

Član 65

Prevoznik je dužan da izvjesti primaoca, bez odlaganja, čim pošiljku pripremi za izdavanje, s tim što ima pravo na naknadu troškova izvještavanja, ako ugovorom nije drukčije određeno.

Pri izvještavanju, prevoznik je dužan da naznači rok u kome primalac mora preuzeti pošiljku.

Pretpostavlja se da je izvještavanje izvršeno, ako drukčije nije ugovoreno:

- preporučenim pismom, 24 časa poslije predaje pisma pošti;
- telegramom, 12 časova poslije predaje telegrama;
- telefonom, teleksom ili telefaksom, poslije završenog razgovora, odnosno predaje teleksa ili telefaksa;
- neposredno, predajom izvještaja.

Član 66

Ako pri prevozu stvari nastupe smetnje koje se mogu otkloniti prevozom pomoćnim putem, stvar će se prevesti do uputne stanice tim putem, bez naplate veće prevoznine.

Ako smetnja u prevozu nije nastala krivicom prevoznika, rok isporuke računa se prema pređenom prevoznom putu.

Ako usljed nastalih smetnji ili iz drugih razloga dalji prevoz nije moguć, pošiljalac može raskinuti ugovor o

prevozu, ali je dužan da prevozniku plati prevozninu za izvršeni prevoz, kao i troškove u vezi s prevozom predviđene tarifom, ako smetnje, odnosno drugi razlozi nijesu nastali krivicom prevoznika.

Pošiljalac može u tovarnom listu dati uputstvo za slučaj da se pri prevozu pojavi smetnja.

Član 67

Smetnja pri izdavanju pošiljke postoji, ako:

- se primalac ne može pronaći;
- primalac odbije prijem pošiljke;
- tovarni list nije iskupljen u predviđenom roku;
- je izdavanje pošiljke zabranio nadležni organ.

Član 68

Prevoznik je dužan da, bez odlaganja, obavijesti pošiljaoca o smetnji pri izdavanju i da zatraži uputstva, osim ako je pošiljalac putem navoda u tovarnom listu naložio da mu se roba vrati ako nastane smetnja pri izdavanju.

Kada smetnja pri izdavanju pošiljke prestane prije prispjeća uputstva pošiljaoca prevozniku, roba se izdaje primaocu, o čemu se pošiljalac obavještava bez odlaganja.

Ako uputstvo pošiljaoca ne prispje u primjerenom roku ili se ne može izvršiti ili ako nije moguće izvijestiti pošiljaoca, prevoznik ima pravo da stvar preda na privremeni smještaj, na trošak i rizik pošiljaoca. U tom slučaju prevoznik odgovara kao čuvar.

U slučaju iz stava 3 ovog člana prevoznik ima pravo da na trošak i rizik pošiljaoca preda stvar špediteru ili javnom skladištu, s tim što odgovara za njihov izbor.

Prevoznik je dužan da, bez odlaganja, izvijesti pošiljaoca o radnjama iz st. 3 i 4 ovog člana.

Član 69

Ako pošiljalac, u slučaju smetnji pri prevozu ili izdavanju, u razumnom roku ne da uputstva i ako se smetnje pri prevozu ili izdavanju ne mogu otkloniti, prevoznik može pošiljku da vrati pošiljaocu o njegovom trošku ili, ako je to opravdano zbog lako kvarljivih stvari, opšteg stanja stvari ili ako su troškovi skladištenja nesrazmjerni sa vrijednošću stvari, da je uništi.

Član 70

Prevoznik je dužan da u uputnoj stanici koju je označio pošiljalac izda primaocu tovarni list i stvar predatu na prevoz, pošto primalac potvrdi njihov prijem i uplati iznose navedene u tovarnom listu.

Isto dejstvo kao i izdavanje stvari primaocu ima predaja stvari javnom skladištu, špediteru i carinskim ili drugim nadležnim organima, davanje stvari na privremeni smještaj u slučajevima određenim ovim zakonom, kao i predaja stvari drugom prevozniku po nalogu imaoca prava raspolaganja pošiljkom.

Tovarni list i stvar predata na prevoz izdaju se donosiocu izvještaja o prispjeću stvari na kome je primalac potvrdio prijem.

Član 71

Prevoznik ne odgovara za gubitak ili štetu koja nastane usljed gubitka pribora koji nije upisan na obje strane vozila ili nije naveden u inventaru koji prati vozilo.

9. Odnosnje i prodaja stvari

Član 72

Primalac je dužan da stvar odnese u ugovorenom roku (rok za odnosnje) u toku radnog vremena uputne stanice.

U slučaju prekoračenja roka za odnosnje, prevoznik ima pravo na posebnu naknadu određenu tarifom.

Ako je rok za odnosnje prekoračen za više od 24 časa, prevoznik može, o trošku i na rizik primaoca, istovariti stvar i dati je na privremeni smještaj ili je predati špediteru, javnom skladištu ili drugom prevozniku radi dostave primaocu, pri čemu je odgovoran za njihov izbor.

Član 73

Prevoznik je dužan da, sa pažnjom dobrog privrednika:

- 1) odmah proda stvar koja se ne može izdati, a prema ocjeni uputne stanice podliježe kvaru, žive životinje ili stvar koja se prema mjesnim prilikama ne može dati na privremeni smještaj, niti predati špediteru ili javnom skladištu;
- 2) u roku od 30 dana od dana isteka roka za odnošenje proda stvar koja se ne može izdati i koju pošiljalac ne prima nazad;
- 3) prije isteka roka iz tačke 2 ovog stava proda stvar čija bi se vrijednost usljed dužeg ležanja nesrazmjerno smanjila ili troškovi ležanja ne bi bili u srazmjeri s vrijednošću stvari;
- 4) o namjeravanoj prodaji, bez odlaganja, obavijesti pošiljaoca ako je to prema okolnostima moguće;
- 5) sastavi zapisnik o prodaji i jedan primjerak dostavi pošiljaocu;
- 6) iznos dobijen prodajom, po odbitku troškova koji još nisu plaćeni, kao i izdataka koji su nastali u vezi s prodajom, stavi na raspolaganje pošiljaocu.

Ako iznos dobijen prodajom nije dovoljan za pokriće troškova i izdataka, pošiljalac je dužan da doplati razliku.

Ako je primalac iskupio tovarni list, a nije preuzeo stvar u roku, prevoznik će ga još jednom pozvati da stvar preuzme i saopštiće mu da stvar leži o njegovom trošku i riziku.

Ako primalac ni poslije ponovljenog poziva ne preuzme stvar u roku od tri radna dana, prevoznik može da preda stvar na privremeni smještaj, odnosno da proda stvar.

10. Odgovornost prevoznika

Član 74

Prevoznik odgovara za štetu koja nastane zbog potpunog ili djelimičnog gubitka ili oštećenja stvari, kao i za štetu nastalu zbog prekoračenja roka isporuke, izuzev ako dokaže da je šteta nastala zbog radnji ili propusta korisnika prevoza, svojstava stvari ili drugih uzroka koji se nijesu mogli predvidjeti, izbjeći ili otkloniti.

Član 75

Na odgovornost za naknadu štete u prevozu stvari primjenjuje se odredba člana 28 ovog zakona.

Član 76

Prevoznik se oslobađa odgovornosti ako je potpun ili djelimičan gubitak ili oštećenje stvari nastalo zbog:

- 1) prevoza koji se vrši u otvorenim kolima na osnovu propisa ili ugovora zaključenog sa pošiljaocem i navedenog u tovarnom listu;
- 2) nepakovanja ili nedovoljnog pakovanja stvari koja je uslijed tih nedostataka po svojoj prirodi izložena gubitku ili oštećenju;
- 3) utovara stvari, nepravilnog tovarjenja i istovara, kad utovar, ili istovar vrši pošiljalac, odnosno primalac na osnovu propisa ili ugovora zaključenog s pošiljaocem ili primaocem, navedenih u tovarnom listu;
- 4) svojstva stvari zbog koga je stvar naročito podložna potpunom ili djelimičnom gubitku ili oštećenju (lomljenje, rđanje, truljenje, dejstva mraza i toplote, curenje, sušenje, rasipanje i dr.);
- 5) predaje na prevoz sa neispravnim, netačnim ili nepotpunim označenjem stvari koja je isključena od prevoza ili se prima na prevoz pod posebnim uslovima ili ako pošiljalac ne preduzme mjere predostrožnosti koje su propisane za stvar koja se prima na prevoz pod posebnim uslovima;
- 6) posebne opasnosti kojoj su izložene žive životinje prilikom prevoza;
- 7) prevoza živih životinja ili određene stvari koji se, na osnovu tarife ili ugovora sa pošiljaocem navedenim u tovarnom listu, mora izvršiti uz pratnju, ako potpun ili djelimičan gubitak ili oštećenje nastane zbog propuštanja pratioca da otkloni opasnost u vezi s prevozom.

Način manipulacije pri prevozu pošiljki stvari propisuje Ministarstvo.

Član 77

Imalac prava može, bez pružanja drugih dokaza, smatrati da je roba izgubljena ako nije izdata primaocu ili pripremljena za izdavanje u roku od 30 dana od isteka roka isporuke.

Imalac prava može, primajući odštetu za izgubljenu robu, u pisanoj formi zahtijevati da bude odmah obaviješten ako se roba pronađe u roku od godinu dana po isplati naknade štete.

Prevoznik je dužan da o prijemu zahtjeva iz stava 2 ovog člana izda potvrdu u pisanoj formi.

Član 78

Ako je prevoznik obavezan da imaocu prava naknadi štetu za potpun ili djelimičan gubitak ili oštećenje, vrijednost stvari se računa po tržišnoj cijeni, a ako je cijena stvari ugovorena - po toj cijeni.

Cijena se određuje po mjestu i vremenu prijema stvari na prevoz.

Iznos naknade štete koju prevoznik plaća za potpun ili djelimičan gubitak ili oštećenje stvari ne može po kilogramu bruto mase koja nedostaje usljed gubitka ili oštećenja stvari biti veći od 18,7 eura.

Naknada štete ne može premašiti:

- iznos koji bi se platio u slučaju potpunog gubitka, ako je cijela pošiljka oštećenjem izgubila vrijednost;
- iznos koji bi se platio u slučaju gubitka oštećenog dijela, ako je samo jedan dio pošiljke oštećenjem izgubio vrijednost.

U slučaju oštećenja stvari prevoznik je dužan da imaocu prava plati samo iznos za koji je umanjena vrijednost stvari.

Pored naknade štete za stvar, prevoznik je dužan da naknadi prevozninu carinske dažbine i druge troškove u vezi s prevozom izgubljene stvari.

Član 79

Naknada štete za oštećenje željezničkog vozila koje se prevozi na sopstvenim točkovima i koje je predato na prevoz kao stvar, intermodalnih transportnih jedinica ili njihovih sastavnih djelova, može se odrediti do visine troškova popravke.

Naknada štete iz stava 1 ovog člana ne može preći iznos koji bi se platio u slučaju gubitka stvari iz stava 1 ovog člana.

Prevoznik je dužan da, pored troškova iz stava 1 ovog člana, srazmjerno naknadi i troškove iz člana 78 stav 6 ovog zakona.

Član 80

U pogledu stvari koja, zbog svoje prirode, redovno trpi gubitak u masi pri prevozu, prevoznik odgovara samo za onaj dio gubitka koji, bez obzira na dužinu pređenog puta, prelazi sljedeće granice gubitka:

- 2% od mase za tečnosti ili robu predatu na prevoz u vlažnom stanju;
- 1% od mase za suhu robu.

Prevoznik se ne može pozivati na ograničenje odgovornosti iz stava 1 ovog člana ako dokaže da gubitak nije nastao iz razloga koji opravdavaju dozvoljeni gubitak u masi.

U slučaju kada više komada pošiljki prati jedan tovarni list, gubitak u masi se računa za svaki komad pošiljke ako je njegova masa pri predaji posebno naznačena u tovarnom listu ili se može utvrditi na drugi način.

U slučaju potpunog gubitka robe, pri izračunavanju iznosa naknade štete ne vrši se nikakav odbitak na ime gubitka u masi pri prevozu.

Član 81

Ako imalac prava dokaže da je zbog prekoračenja roka isporuke pretrpio štetu, uključujući i oštećenje, prevoznik je dužan da plati naknadu štete koja ne može biti veća od četverostrukog iznosa prevoznine.

U slučaju potpunog gubitka stvari, naknada štete iz stava 1 ovog člana ne može se zahtijevati uz naknadu štete iz člana 78 ovog zakona.

U slučaju djelimičnog gubitka stvari, naknada štete iz stava 1 ovog člana ne može preći četvorostruki iznos prevoznine za dio pošiljke koji nije izgubljen.

Ukupna naknada štete iz stava 1 ovog člana sa naknadom štete iz čl. 78 i 79 ovog zakona ne može biti veća od naknade štete koju bi trebalo platiti u slučaju potpunog gubitka stvari.

Član 82

Pošiljalac i prevoznik se mogu sporazumjeti da pošiljalac u tovarnom listu navede, odnosno deklarise vrijednost stvari koja prelazi iznos iz člana 78 stav 3 ovog zakona.

Član 83

Ako je pošiljalac pri predaji stvari na prevoz naznačio u tovarnom listu iznos za posebno obezbjeđenje urednog izdavanja, pored naknade štete predviđene u čl. 78, 80 i 81 ovog zakona, može zahtijevati i naknadu za drugu dokazanu štetu do visine naznačenog iznosa obezbjeđenja.

Član 84

Prevoznik se oslobađa odgovornosti na osnovu ovoga zakona kada je šteta prouzrokovana nuklearnim udesom i kada je, prema zakonima i propisima kojima se reguliše odgovornost iz oblasti nuklearne energije za ovu štetu, odgovoran korisnik nuklearnog uređaja ili neko drugo odgovorno lice.

Član 85

Prevoznik, odnosno upravljač infrastrukture odgovaraju za štetu koju zaposleni i lica angažovana pri vršenju prevoza, na radu ili u vezi sa radom prouzrokuju trećem licu.

Treće lice može tražiti naknadu štete i od lica koje je prouzrokovalo štetu, ako je šteta nanijeta namjerno ili grubom nepažnjom.

Član 86

Zahtjev za naknadu štete u slučaju potpunog ili djelimičnog gubitka ili oštećenja stvari podnosi se prevozniku najkasnije u roku od 30 dana od dana saznanja za štetu.

Zahtjev za naknadu štete u slučaju prekoračenja roka isporuke podnosi se prevozniku najkasnije u roku od 30 dana od dana izdavanja stvari.

Član 87

Ako prevoz, koji je predmet jednog ugovora o prevozu, obavlja više uzastopnih prevoznika, svaki naredni prevoznik, preuzimanjem robe sa tovarnim listom, postaje strana u ugovoru o prevozu i preuzima obaveze koje proizilaze iz ugovora i tovarnog lista.

U slučaju iz stava 1 ovog člana svaki prevoznik je odgovoran za izvršenje prevoza na cijelom putu.

Član 88

Kada prevoznik povjeri prevoz, potpuno ili djelimično, izvršnom prevozniku, prevoznik ostaje odgovoran za ukupan prevoz.

Određbe ovog zakona koje se odnose na odgovornost prevoznika shodno se primjenjuju i na odgovornost izvršnog prevoznika za prevoz koji obavlja.

Svaki ugovor, kojim prevoznik preuzima posebne obaveze ili se odriče prava koja mu na osnovu ovog zakona pripadaju, obavezuje izvršnog prevoznika samo ako je izvršni prevoznik to izričito i u pisanoj formi prihvatio.

Nezavisno od toga da li je izvršni prevoznik prihvatio posebne obaveze ili ne, prevoznik ostaje vezan tim obavezama ili odricanjem prava koja proizilaze iz tog ugovora.

Kada su prevoznik i izvršni prevoznik odgovorni i do mjere u kojoj su odgovorni njihova odgovornost je solidarna.

11. Ostvarivanje prava

Član 89

Ako prevoznik otkrije ili posumnja da postoji djelimičan gubitak ili oštećenje stvari ili ako imalac prava to tvrdi, prevoznik je dužan da odmah i, ako je to moguće u prisustvu imaoca prava, sastavi zapisnik kojim se utvrđuje, prema vrsti štete, stanje robe, njena masa i po mogućnosti visina štete, njen uzrok i vrijeme kada se dogodila.

Ako se uvidom izvršenim na zahtjev imaoca prava ne utvrdi nikakva šteta ili se utvrdi samo šteta koju je prevoznik već priznao, imalac prava je dužan da prevozniku naknadi nastale troškove.

Član 90

Reklamacije koje se odnose na ugovor o prevozu moraju se u pisanoj formi uputiti prevozniku protiv kojeg se može podnijeti tužba.

Reklamaciju može podnijeti lice koje ima pravo na podizanje tužbe protiv prevoznika.

V. KOMBINOVANI PREVOZ

Član 91

Ukoliko po osnovu ugovora u prevozu učestvuje više prevoznika iz raznih grana saobraćaja (kombinovani prevoz), prevoznik koji je zaključio ugovor odgovara za štetu po propisima o naknadi štete koji važe za prevoznika na čijem je dijelu puta šteta nastala.

Ako se prevoznik koji je zaključio ugovor o prevozu, u izvršenju prevoza, koristi prevoznicima iz drugih grana

saobraćaja bez znanja pošiljaoca, odgovara za štetu po ovom zakonu, bez obzira na čijem je dijelu puta šteta nastala, ukoliko je to povoljnije za korisnika prevoza.

VI. OSTVARIVANJE POTRAŽIVANJA

Član 92

Potraživanje iz ugovora o prevozu imalac prava može ostvariti podnošenjem zahtjeva prevozniku u pisanoj formi ili podnošenjem tužbe sudu ukoliko prevoznik ne isplati zahtijevanu naknadu štete u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Prevoznik koji ne isplati naknadu štete u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva duguje imaocu prava i zateznu kamatu od dana isteka tog roka.

Na potraživanje prevoznika kamata teče od dana dostavljanja zahtjeva korisniku prevoza.

Postupak i način raspodjele naknade štete isplaćene na osnovu ugovora o prevozu u željezničkom saobraćaju propisuje Ministarstvo.

Član 93

Pravo na podnošenje zahtjeva, odnosno tužbe za potraživanje po osnovu ovog zakona ima:

- putnik - ako je u pitanju prevoz putnika, prtljaga i vozila;
- pošiljalac - dok ima pravo da raspolaže stvarima i ako je u pitanju potraživanje po osnovu pouzeća;
- primalac - od momenta prijema tovarnog lista.

Zahtjev, odnosno tužbu može podnijeti i drugo lice ako je na njega prešlo potraživanje lica iz stava 1 ovog člana prema prevozniku.

Član 94

Pravo prema prevozniku, koje proizilazi iz ugovora o prevozu stvari i prtljaga, prestaje u trenutku kada imalac prava primi pošiljku.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, pravo potraživanja ne prestaje:

- 1) ako imalac prava dokaže da je šteta prouzrokovana namjerno ili običnom nepažnjom prevoznika;
- 2) u slučaju djelimičnog gubitka ili oštećenja:
 - ako je djelimični gubitak ili oštećenje utvrđeno primjenom člana 89 ovog zakona prije nego što je imalac prava primio pošiljku;
 - ako je krivicom prevoznika propušteno utvrđivanje tačnosti navoda iz člana 89 ovog zakona;
- 3) ako imalac prava prilikom prijema pošiljke nije mogao uočiti oštećenje ili djelimičan gubitak, pod uslovom da je zahtjev za utvrđivanje oštećenja, odnosno djelimičnog gubitka podnio u skladu sa ovim zakonom čim je otkrio štetu, ali najkasnije u roku od tri dana za prtljag, odnosno sedam dana za stvari od dana prijema i ako dokaže da je šteta nastala u vrijeme između prijema na prevoz i izdavanja pošiljke;
- 4) ako se potraživanje odnosi na vraćanje plaćenih iznosa ili pouzeća.

VII. ZASTARJELOST POTRAŽIVANJA

Član 95

Potraživanja iz ugovora o prevozu zastarijevaju, i to:

- 1) potraživanje zbog više, odnosno manje naplaćene prevoznine, naknade za sporedne usluge, dodatka na prevozninu ili drugih troškova - za jednu godinu;
- 2) potraživanje naknade štete zbog smrti putnika - za tri godine;
- 3) potraživanje naknade štete zbog povrede, oštećenja zdravlja i duševnih bolova putnika - za tri godine;
- 4) ostala potraživanja - za jednu godinu, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 96

Zastarjelost počinje da teče:

- 1) kod potraživanja zbog prevoza putnika - od dana isteka roka važenja vozne karte;
- 2) kod potraživanja naknade štete zbog smrti putnika - od dana identifikacije imaoca prava na naknadu štete;
- 3) kod potraživanja naknade štete zbog povrede, oštećenja zdravlja, odnosno duševnih bolova putnika - od dana završetka liječenja;

- 4) kod potraživanja zbog djelimičnog gubitka ili oštećenja stvari, kao i zbog prekoračenja roka isporuke - od dana izdavanja stvari, odnosno prtljaga;
- 5) kod potraživanja zbog potpunog gubitka stvari - po isteku 30 dana od dana kad je istekao rok isporuke;
- 6) kod potraživanja zbog potpunog gubitka prtljaga - po isteku 14 dana od dana kad je istekao rok isporuke;
- 7) kod potraživanja zbog više ili manje plaćenih iznosa - od dana plaćanja, a ako nije bilo plaćanja - od dana izdavanja pošiljke;
- 8) kod potraživanja zbog više ili manje plaćenih iznosa, ako je pošiljalac položio iznos na ime prevoznih troškova koji se ne mogu tačno utvrditi pri predaji stvari na prevoz već se naknadno obračunavaju - od dana izvršenog obračuna;
- 9) kod potraživanja iznosa koji je primalac platio umjesto pošiljaoca ili koji je platio pošiljalac umjesto primaoca i koji prevoznik mora da vrati imaoću prava - od dana podnošenja reklamacije;
- 10) kod potraživanja koje se odnosi na pouzeće - po isteku 14 dana od dana kad je istekao rok isporuke;
- 11) kod potraživanja viška koji, u slučaju da prevoznik proda stvar, preostane poslije izmirenja potraživanja - od dana kad je prodaja izvršena;
- 12) kod potraživanja nastalih zbog toga što je prevoznik izvršio isplatu za korisnika prevoza carinskom organu - od dana izvršene isplate;
- 13) u drugim slučajevima - od dana nastanka potraživanja.

Član 97

Zastarijevanje se prekida danom podnošenja zahtjeva prevozniku u pisanoj formi.

Zastarijevanje počinje da teče iznova od dana kad je imaoću prava dostavljen u pisanoj formi, odgovor na njegov zahtjev i kad su mu vraćene isprave priložene uz taj zahtjev.

Zastarjelost ne može da nastupi prije proteka roka od 30 dana od dana prijema odgovora na zahtjev imaoća prava.

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 98

Na odnose nastale iz ugovora o prevozu putnika i stvari u željezničkom saobraćaju zaključene do dana stupanja na snagu ovog zakona, primjenjuju se odredbe zakona koji je važio u trenutku zaključivanja ugovora.

Član 99

Prevoznik je dužan da uskladi tarifu sa ovim zakonom u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 100

Na sve odnose iz ugovora o prevozu putnika i stvari koji nijesu uređeni ovim zakonom primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Član 101

Propisi na osnovu ovlašćenja utvrđenih ovim zakonom donijeće se u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Propise iz stava 1 ovog člana donosi Ministarstvo.

Član 102

Do donošenja propisa iz člana 101 ovog zakona primjenjivaće se propisi donešeni na osnovu Zakona o ugovorima o prevozu u željezničkom saobraćaju ("Službeni list SRJ", broj 26/95), ukoliko nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 103

Danom stupanja na snagu ovog zakona neće se primjenjivati Zakon o ugovorima o prevozu u željezničkom saobraćaju ("Službeni list SRJ", br. 26/95).

Član 104

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a odredba člana 26 ovog zakona, u međunarodnom željezničkom saobraćaju će se primjenjivati nakon isteka šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

SU-SK Broj 01-312/17
Podgorica, 9. jula 2010. godine
Skupština Crne Gore 24. saziva
Predsjednik,
Ranko Krivokapić, s.r.